

Omvärldsrapport 2019

Digitalisering, demografi och
arbetsmarknadspolitik

Omvärldsrapportens fokusområden och centrala rekommendationer

- Digitalisering
 - Arbetsförmedlingen ska verka för omskolning och vidareutbildning för att hantera strukturomställningen
- Demografi
 - Minska fördomar bland arbetsgivare
 - Arbeta för att fler arbetslösa utbildar sig inom ett bristyrke
 - Motivera fler arbetslösa med kort utbildning att välja utbildning
- Arbetsmarknadspolitik
 - Arbetsförmedlingen behöver en beredskap för alternativa (kanske inte de mest sannolika) politiska scenarier

Utsikter och utmaningar på arbetsmarknaden

- Svagare sysselsättningstillväxt kommande år
 - Gradvis ökning av arbetslösheten
- Kompetensbristen gör matchningen på arbetsmarknaden svår
 - Bristen på utbildad arbetskraft kommer hämma jobbtillväxten
 - Till 2024 kommer det saknas 100 000 personer med efterfrågade kompetenser
- Mycket talar för att strukturförändringarna kommer gå allt snabbare
 - Digitaliseringen och automatiseringen intensifieras kommande år
 - Stora möjligheter men även risker (asymmetriska effekter)

Arbetsmarknad och digitalisering

- Digitaliseringen innebär stora strukturella förändringar
 - Förändringarna genomsyrar hela arbetsmarknaden
 - Nya konsumtionsbeteenden – handeln påverkas redan idag mycket tydligt
 - Arbetsgivarna efterfrågar ”nya” kompetenser
 - Ökat inslag av ”atypiska jobb” och ”gig-ekonomin”
 - Personer med kort utbildning kan vara särskilt sårbara
- Rekommendationer
 - Verka för omskolning och vidareutbildning för att hantera strukturomställningen
 - Förstå vilka yrkesområden som riskerar att helt eller delvis försvinna
 - Bevaka och förstå hur olika yrkens innehåll och kompetenskrav förändras

Demografin innebär stora utmaningar

- Demografin påverkar förutsättningar för matchningen på arbetsmarknaden
 - Stora skillnader i befolkningsutveckling mellan landets centrala och perifera områden
 - För att klara välfärden behöver sysselsättningen öka i grupper där sysselsättningen i dag är låg
- Rekommendationer
 - Viktigt att minska fördomarna kring att anställa arbetskraft som står längre från arbete
 - Ett exempel är den lyckade kampanjen "Gör plats"
 - Arbeta för att fler arbetslösa utbildar sig inom ett bristyrke
 - Arbetsmarknadsutbildningen är ett viktigt verktyg att använda mer effektivt
 - Arbeta med att motivera fler med kort utbildning att välja utbildning
 - Samverkan med kommuner och andra intressenter är centralt

Politiken signalerar omfattande reformering

- Arbetsförmedlingen står inför stora utmaningar och förändringar
 - M/KD budgeten i kombination med Januariavtalet innebär en stor omställning för Arbetsförmedlingen
 - Arbetsförmedlingen ska till 2021 vara en betydligt mindre myndighet med ett snävare uppdrag
 - Privata aktörer kommer ha en central roll med att matcha och rusta arbetssökande
- Rekommendationer
 - Arbetsförmedlingen behöver en beredskap för alternativa politiska scenarier
 - Myndigheten behöver snabbt kunna ställa om för att kunna hantera nya förutsättningar
 - Viktigt att följa upp och utvärdera arbetsmarknadspolitiska åtgärder
 - Säkerställa att rätt insatser används och att resurser används samhällsekonomiskt effektivt